

Crítica ▶

Parelles agenollades

Els personatges de les narracions de **Jordi Puntí** experimenten la solitud de les parelles, amb una trista resignació

«**L** PONÇ PUIGDEVALL a mediocritat domèstica la va empenyer a l'extravagància del luxe, i la tendresa conjugal als desitjos adulterers»: aquesta frase de Flaubert referent a Madame Bovary podria servir per delimitar els dos àmbits per on circulen les sis narracions de Jordi Puntí. D'una banda, les parelles protagonistes descobreixen que la infidelitat és el camí més trist i vulgar per enlairar-se per damunt de la vulgaritat matrimonial; d'altra banda, també constaten que és impossible viure quotidianament en un paisatge nítid i cristal·lí com el que anuncia la propaganda publicitària. Sense la possibilitat d'atrapar la resplendor de les apassionades històries d'amor cinematogràfiques, sense que puguin evitar enfonsar-se enmig de l'aclaporament de la mediocritat ambiental, els protagonistes d'aquests contes viuen a la deriva entre un clima melancòlic i una trista resignació: mentre el món exterior sembla divertir-se i fugir de qualsevol pensament lancinant, els personatges de Puntí es reclouen en una càpsula aïllant i experimenten el que Dorothy Parker anomenava la solitud de les parelles. No ignoren que hi ha alguna cosa que no acaba de funcionar, però tothom es declara incapaç de reaccionar, com si un dolor indefinible els impedís aixecar-se de terra. És com si Puntí hagués volgut narrar una frase que John Cheever anota en el seu dietari: «I els homes tristos, els solitaris, els mal casats, s'agenollen als garatges, als quartos de bany i als motels i demanen a Déu que els ajudi a comprendre la seva necessitat d'amor.» Ara bé: Puntí aconse-

«ANIMALS TRISTOS»

Autor: JORDI PUNTÍ
Editorial: EMPÚRIES
Pàgines: 182 / Preu: 17 EUROS

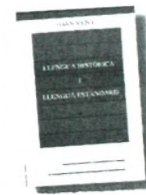
Animals tristos presenta un mosaic de personatges que són víctimes del fràgil equilibri de l'amor. Les històries que componen aquesta comèdia humana revelen les petites grans sotragades que amaga el món de la parella: il·lusions i ressentiments, records funestos i teràpies de solitud, fracassos latents i existències somortes com un diumenge a la tarda.

gueix transformar el que ell ha concebut com un món sòrdid habitat per gent mediocre en un llibre d'una immensa força poètica harmonitzant tots els contes gràcies a la potència interior de l'estil i gràcies als mètodes formals, a l'estructura intercomunicada, que fa que els personatges saltin d'una història a l'altra, a les transicions entre els temes, a les prefiguracions i els ecos que un lector atent va detectar. No és menor la importància en l'eficàcia d'*Animals tristos* l'afany narratiu de l'autor, la seva habilitat a fer que un temps lent i morós esdevingui un artefacte ràpid, sòlid i impecable de crear emocions d'alta intensitat literària: s'ha complert la promesa anunciada a *Pell d'armadillo*.

La història i l'estàndard

Joan Veny aplega deu estudis amb la intenció de desfer equívocs al voltant de la llengua històrica i la llengua estàndard

PER ALS AMANTS DE LA història de les paraules, qualsevol article del catedràtic Joan Veny és un regal extraordinari: fa gairebé quaranta anys descriu els noms catalans de l'esternut (1963) i no en fa ni dos que repassava els noms catalans del mosquit (2001). És per la seva constant dedicació a la dialectologia històrica i sincrònica, a la geolingüística, a l'etimologia, a la història de la llengua, a l'onomàstica, etc., i sens dubte per la claredat, precisió i èxit dels seus resultats, que celebrem l'aparició de *Llengua històrica i llengua estàndard*, llibre que recull deu articles magnífics al voltant d'aquests dos conceptes. D'una banda, la llengua històrica entesa com el conjunt de dialectes, interdependents, d'un domini concret, amb una certa variació fonètica, morfosintàctica i lèxica afavorida per factors geogràfics, històrics, socials, cronològics, i d'altra banda, la llengua estàndard, abans anomenada literària o comuna, de caràcter supradialectal i caracteritzada per una notable uniformitat. Aquestes són les dues cares de la llengua, que al llarg de l'obra l'autor arriba a reiterar fins i tot amb un excés d'insistència: fins a cinc vegades, incloent-hi la introducció, el professor defineix i aclareix què entén per cadascun dels conceptes. De totes maneres, aquestes repeticions són tan inevitables com necessàries tractant-se de ponències i conferències que s'estenen des de 1985 fins a 1999, i que en tot cas permeten de veure la justificació de tot el que Joan Veny explica i detalla amb gran rigor. El lector agrairà, doncs, des d'una introducció que presenta un

«LLENGUA HISTÒRICA I LLENGUA ESTÀNDAR»

Autor: JOAN VENY
Editorial: UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Pàgines: 268 / Preu: 11,42 EUROS

L'autor dels deu estudis apassionats aplegats a *Llengua històrica i llengua estàndard* aposta clarament per conjuminar l'adhesió emotiva a les formes pròpies de cadascuna de les àrees dialectals del català amb l'adhesió intel·lectual a les convencions que comporta el registre estàndard.

català vertebrat en les arrels però alhora enganxat al tren de la modernitat, fins a dades curioses, potser menys difoses, sobre la divisió entre el català occidental i l'oriental: es parla, en aquest sentit, dels duets *dimats/dimarts, hedra/heura i melic/llombrigo(l)*. Però també, divertidament, d'un cultisme popularitzat, *diarea*, i d'un munt d'altres denominacions que s'hi relacionen: *caquetes, caguerols, cagarel·la...*. Destaco així mateix els criteris que, segons Veny, Fabra va aplicar quant a la introducció de dialectalismes en el seu diccionari (criteris que s'indiquen en altres parts del llibre) i també la revisió gramatical i lexicogràfica del mateix Fabra i d'altres monstres com Joan Coromines o Francesc de Borja Moll.

Novetats ▶

«FILLES DE LA SORRA»

Autor: ANNA TORTAJADA
Editorial: ROSA DELS VENTS
Pàgines: 280 / Preu: 10 EUROS

Després de viure la tragèdia de l'Alganistan —*El crit silenciós* i *Nahid, la meva germana albanesa*—, Anna Tortajada exposa als lectors la seva experiència al desert del Sàhara, a través de les cartes que va escriure durant la seva estada als campaments de Tinduf: la vida actual del poble sahrauí —i especialment de les seves dones—, la seva història passada i recent, la realitat d'un poble disposat a tot per defensar el que és seu.

considera dominants: l'europea, l'eslava, la musulmana i la sinoasiàtica.

«GENTE, PAÍSES, VIAJES. PAISAJES HUMANOS»

Autor: CARLOS ALBA I FORT

Editorial: S.C. EDICIONS
Pàgines: 600

Veterinari i màster en direcció internacional, Carlos Alba i Fort (1957) ha viatjat des dels vint anys per tot el món. En aquest llibre ha reunit totes les anècdotes i les experiències dels seus viatges a través de quatre de les grans cultures que ell

considera dominants: l'europea, l'eslava, la musulmana i la sinoasiàtica.

«JACINT VERDAGUER (1845-1902). ESBÓS BIOGRÀFIC I ANTOLOGIA»

A cura de NARCIS GAROLERA

Editorial: GENERALITAT DE C.
Pàgines: 350

L'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions de la Generalitat ha aplegat a la seva col·lecció Catalans Il·lustres, com a cloenda de l'any del seu centenari, un volum d'homenatge al poeta Jacint Verdaguier. L'estudiós Narcís Garolera ha tingut

cura de redactar l'esbós biogràfic i una antologia de la seva obra, extensa i representativa.

«ANDORRA, UNA ECONOMIA DE FRONTERA»

Autor: DOLORS COMAS

Editorial: PAGÉS EDITORS
Pàgines: 396

A partir de la perspectiva de l'antropologia social, l'autora s'endinsa en la lògica interna del país i de la seva economia transfronterera i relata els principals episodis i components de la història recent d'Andorra, des les bases de l'economia tradicional, fins al contraban, el turisme o un gran protagonista: el tabac.

bases de l'economia tradicional, fins al contraban, el turisme o un gran protagonista: el tabac.